

Monitoring Ptaków Mokradeł.

W Polsce Państwowy Monitoring Środowiska składa się z różnych programów. Wśród nich znajdują się monitoringi ptaków ukierunkowane na poszczególne grupy lub gatunki, w tym m.in. Monitoring Ptaków Mokradeł (MPM) realizowany przez Stację Ornitologiczną MIZ PAN. Wchodzi on w skład monitoringu ptaków średniolicznych i obejmuje ok. 100 gatunków ptaków związanych z siedliskami podmokłymi i wodnymi.

Informacje, które są zbierane dają wiarygodne, precyzyjne dane dla ok. 30-40 najbardziej rozpowszechnionych gatunków. MPM ma na celu śledzenie liczebności, rozpowszechnienia oraz trendów zmian tych parametrów dla gatunków ptaków związanych z siedliskami podmokłymi. Zebrane dane umożliwią także wskazanie czynników wpływających na zmiany liczebności ptaków na tych obszarach, a co za tym idzie na skuteczniejszą ochronę ptaków i całego środowiska przyrodniczego.

Żuraw (*Grus grus*). Gatunek związany z podmokłymi terenami.

Członkowie Bydgoskiej Grupy Lokalnej OTOP - „BEWIK” uczestniczą w programie Monitoringu Ptaków Mokradeł. Do monitoringu na terenie kraju wyznaczone zostały przez zespół koordynujący w Zakładzie Ornitologii PAN kwadraty 10x10km. Na każdym obszarze wyznaczono 8 właściwych powierzchni próbnych o bokach 1x1km. Nasza grupa kontroluje obszar leżący na północ od Bydgoszczy, w okolicy Wierzucina Królewskiego. MPM chociaż pomyślany jako akcja wieloletnia, ma na razie krótki staż. „Nasz” kwadrat był sprawdzany w 2008 roku przez Wojtka Chmielińskiego, a w 2009 i 2010 przez Dawida Kilona i Andrzej Dylika.

Łyska (*Fulica atra*) z pisklętami.

Krótki okres trwania monitoringu dostarczył istotnych statystycznie danych dla 12 gatunków ptaków.

Ze względu na krótki okres trwania monitoringu nie odnotowano gatunków, w przypadku których stwierdzono istotne statystycznie trendy o stabilnych wskaźnikach liczebności. Jednak w przypadku niektórych gatunków można wysnuwać pierwsze, ostrożne wnioski, że ich liczebność na terenie kraju jest stała.

Przykładami tych gatunków są:

- krzyżówka (*Anas platyrhynchos*)
- kszczyk (*Gallinago gallinago*)

U większości gatunków ptaków mokradłowych zauważalny jest trend spadkowy. Z dwunastu, dla których wyniki są istotne, aż u 9 zaznaczone jest obniżenie liczebności. Niepokojące, że u wszystkich z nich prognozowany spadek liczebności w ciągu 10 lat wyniesie ponad 30%, czyli można uznać te gatunki za zagrożone na terenie Polski według kryteriów IUCN. Przykładami takich gatunków są:

kokoszka (*Gallinula chloropus*)
strumieniówka (*Locustella fluviatilis*)

U trzech gatunków zanotowano w ciągu trzech lat monitoringu istotne trendy wzrostowe. Jest to mniejsza liczba, niż w przypadku spadków liczebności co jest ważnym wynikiem pierwszych lat monitoringu. Przykłady ptaków u których zanotowano trendy wzrostowe:

gęgawa (*Anser anser*)
łabędź niemy (*Cygnus olor*).

Wszystkie wyniki z programu Monitoringu Ptaków Mokradeł są dostępne w [bazie danych](#).

Źródło:

1. [Główny Inspektorat Ochrony Środowiska](#)
2. <http://www.monitoringptakow.gios.gov.pl>
3. Zakład Ornitologii PAN – instrukcja dla obserwatorów MPM

Tekst zredagował: Andrzej Dylik, styczeń 2011.

Zdjęcia: Andrzej Dylik